

Het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK) van de Vlaamse overheid staat in voor een veilig en vlot scheepvaartverkeer van en naar de Vlaamse havens. Het agentschap is verantwoordelijk voor de beveiliging van de Vlaamse kust tegen overstromingen en ijvert voor een geïntegreerd en duurzaam beheer van de kustzone.

NIEUWE LOOK.....	1
VTS-INVESTERINGEN.....	2
MARITIEM ERFGOED.....	3
GETIJ-DINGEN.....	4
CAMPING CRYSTAL PALACE.....	5
TRAINING LOODSEN.....	6
PREVENTIECAMPAGNE.....	7
ALTIJD PRIJS.....	7
BLAUWE LOPER.....	8

EEN NIEUW JAAR, EEN NIEUWE 'LOOK'

Het nummer 9 van MDK-ACTUEEL dat u nu in handen heeft, luidt niet enkel een nieuw werkjaar in, het heeft ook een vernieuwde 'look & feel' gekregen.

Samen met het nieuwe MDK-logo dat we hierbij voorstellen en een nieuwe MDK-huisstijl (die nog in ontwikkeling is) stellen we de u vertrouwde nieuwsbrief van het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust in zijn nieuw kleedje voor.

Niet dat we al na twee en een half jaar breken met het verleden of dat we kritiek kregen op het vorige concept. Integendeel zelfs! De laatste enquête bij klanten en partners leverde een uitermate gunstige beoordeling op voor MDK actueel vanwege alle betrokkenen. Met een bekendheid van 85 % en een haast totale tevredenheid slaan we echt geen slecht figuur.

Het werd echter tijd dat het hele beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken (MOW) op zoek ging naar een overkoepelend logo want dit bestond nog niet. Van zodra dat dit MOW-logo gevonden was, werd hiervan het logo voor de collega's van het departement, het Agentschap Wegen en Verkeer en ook voor ons afgeleid. Met dit vernieuwde MDK-logo gingen we dan ook aan de slag en in de marge van deze operatie vonden we het gepast om ook onze MDK-huisstijl aan te passen en

vanzelfsprekend mocht de nieuwsbrief daar niet in ontbreken.

Meer echter dan aan de vorm willen we ook aan de inhoud van onze nieuwsbrief werken. We beseffen ten volle dat in de huidige communicatiewereld het visuele element belangrijker wordt. We zullen dan ook proberen meer aandacht te besteden aan foto's en illustraties in onze nieuwsbrief. Met vaste rubrieken en later ook interviews wensen we ook een constante verhaallijn en een directe benadering in onze verslaggeving te brengen.

Bovendien nemen we onze website www.agentschapmdk.be grondig onder handen waarbij we eveneens aandacht besteden aan de 'Anysurfer' normering van de Vlaamse overheid voor slechtzienden. Alle publicaties voor klanten en partners van MDK zijn ook al op onze website te vinden.

Wat blijft is echter het enthousiasme van de redactie om u op de hoogte te houden van wat er omgaat in de wereld van de maritieme dienstverlening en het geïntegreerde en duurzaam beheer van de kustzone. Deze aanpassingen zijn dan ook geen stijlbreuk met het verleden maar eerder een voortzetting van ons streven om u met nuttige informatie van dienst te zijn.

Als u vragen of suggesties heeft voor de nieuwsbrief, dan zullen we deze graag ontvangen op de redactie. ■

VTS-INVESTERINGEN IN DE HAVENS VAN ANTWERPEN EN ZEEBRUGGE

In de vier Vlaamse zeehavens voert de Vlaamse overheid en in het bijzonder de afdeling Scheepvaartbegeleiding, VTS-investeringsprojecten uit. Deze projecten garanderen een perfecte afstemming en uitwisselbaarheid tussen de bestaande VTS-apparatuur van de overheid en deze die binnen de havengebieden gebruikt worden.

De afgelopen maanden werden verschillende technische systemen ingehuldigd in de havens van Zeebrugge en Antwerpen, die veilig en vlot scheepvaartverkeer garanderen.

De haven van Gent heeft al sinds 2006 een operationeel cameranetwerk, en ook in de Oostendse haven investeerde Scheepvaartbegeleiding in het camerasysteem.

Camerasysteem en radarnetwerk voor Zeebrugge haven

De Vlaamse overheid (afd. Scheepvaartbegeleiding en afd. Elektriciteit en Mechanica Gent) investeerde in de haven van Zeebrugge. Drie nieuwe radarsensoren en 55 hoogtechnologische kleurencamera's houden de scheepvaart in de haven in de gaten.

De drie nieuwe radarsensoren staan in Zwankendamme, op het bedieningsgebouw Herdersbrug en op het Vandammehuis en bedekken de hele haven en een groot deel van het Boudewijnkanaal richting Brugge.

Bovendien zullen er tegen midden juni 55 kleurencamera's in het havengebied staan om veilig en vlot scheepvaartverkeer verder te ondersteunen.

De initiële kostprijs voor het radarsysteem bedraagt: 1.854.499,91 EUR en 1.526.132,97 EUR voor het camerasysteem.

Het nieuwe systeem werd op vrijdag 16 januari in het Zeestation ingehuldigd.

Havenradar Antwerpen

De afdeling Scheepvaartbegeleiding vernieuwde ook de systemen voor de opvolging van de scheepvaart binnen de haven van Antwerpen. Zes havenradars en verschillende camera's zullen de scheepvaart in het oog houden. De basisinvestering bedraagt: 5.123.225,91 EUR.

Op woensdag 18 februari vond de feestelijke inhuldiging van het project plaats.

Ketenbenadering

VTS-investeringsprojecten ondersteunen de nautische ketenbenadering, die een optimale samenwerking nastreeft tussen

de verschillende actoren. Dit zijn: verkeersbegeleidingsdiensten, de havenautoriteiten, de loodsdiensten en de overige nautische dienstverleners.

De ketenbenadering stemt het nautische beheer in de verschillende beheersgebieden af en verzekert een geïntegreerde verkeersbegeleiding voor het traject tussen zee en de ligplaats.

Havencoördinatiecentrum

Binnen elke haven of havencluster zal een lokaal havencoördinatiecentrum uitgebouwd worden.

Dit havencoördinatiecentrum voorziet de huisvesting van verschillende operationele diensten op één werkvloer om de nautische ketenbenadering te kunnen bestendigen in de operationele afstemming en aansturing van de scheepvaartactoren.

De gemeenschappelijke werkvloer voorziet voor elke betrokken partner in de afhandeling van de nautische keten een werkruimte, zodat de communicatie tussen alle partijen optimaal zal verlopen.

Op het MRCC in Oostende werken de verkeersleiders van Scheepvaartbegeleiding samen met de verkeersleider van de haven van Oostende AGHO.

In de haven van Zeebrugge werkt de loodsdienstcoördinator van het loodswezen al op één werkvloer samen met de sluismeester, op het gelijkvloers van het Vandammehuis.

Het is de bedoeling om tegen begin 2013 voor de haven van Antwerpen een volledig nieuwe verkeersstoren te bouwen op de locatie tussen de Berendrecht- en de Zandvlietsluis. ■

SAMENWERKINGSAKKOORD MARITIEM ERFGOED

KUST

3

Op 20 januari sloten de administrateurs-generaal kapt. Jacques D'Havé en mevr. Sonja Vanblaere bij de afdeling Kust een samenwerkingsakkoord af tussen het agentschap MDK en het Vlaamse Instituut voor Onroerend Erfgoed-VIOE. De samenwerking gaat over het uitvoeren van onderzoek van onroerend erfgoed, meer bepaald van wrakken en wrakresten.

In het kader van de opdrachten voor veilige en vlotte scheepvaart van en naar de kusthavens en de Schelde zet het MDK zijn Vlaamse Hydrografie in. Vanaf de hydrografische meetschepen, beheerd door VLOOT dab, voert men hydrografische metingen en peilingen uit en brengt de meetresultaten in kaart. In dit takenpakket zit de plaatsbepaling van wrakken en wrakresten begrepen, alsook de opname van de locaties op de nautische kaarten.

Het VIOE is onder meer actief in de maritieme archeologie en het varende erfgoed en had al eerder de wens uitgedrukt om samen te werken rond activiteiten voor onderzoek op de Noordzee en de Schelde.

De Vlaamse Hydrografie zal nu posities en dieptes van wrakken en wrakresten ter beschikking stellen, alsook kwaliteitsvolle opnames van de multibeam- en side-scanonar.

In ruil zal het de observaties van de zogenaamde 'ground-truth' doorgespeeld krijgen. Het gaat om informatie die het VIOE inwint door het inzetten van duikers en het uitvoeren van opnames onder water. Deze informatie zal de hydrografen toelaten de multibeamopnames beter te interpreteren.

Het agentschap zal het VIOE toegang geven tot de archieven die betrekking hebben op

wrakken en wrakstukken in de Noordzee en de Schelde. Het instituut zorgt dan weer voor systematische feedback aan MDK over wrakken en wrakstukken met onder meer data die voortvloeien uit verder gezet historisch of archeologisch onderzoek.

De Vlaamse Hydrografie voorziet het VIOE van kaartmateriaal en bathymetrische gegevens van de Noordzee en de Schelde, terwijl het instituut advies zal verlenen bij

de publicatie van nieuwe gevonden archeologische wrakken in de MDK-Berichten aan Zeevarenden

Beide partners zullen zich buigen over de databank www.vlaamsehydrografie.be/wrakken van de afdeling Kust – Vlaamse Hydrografie en de databank www.maritieme-archeologie.be van het VIOE/Provincie West-Vlaanderen om deze optimaal op elkaar af te stemmen. ■

KU(N)STPROJECT GETIJ-DINGEN OP STRAND KOKSIJDE

KUST

*Vastgemaakt aan de strandpalen van afdeling Kust
staan de kunstwerken bloot aan eb en vloed*

Op de stranden van Koksijde en Oostduinkerke staan houten palen die bij laag water bijna volledig zichtbaar zijn maar bij hoog water door de zee opgeslokt worden. Een gedreven groep kunstenaars gebruikt ze deze zomer voor het kust- en kunstproject Getij-Dingen.

Ingrid Sinnaeve is de bezieler van het project: "In de eeuwige beweging heen en weer van het water, in de eb en de vloed zag ik een creatieve uitdaging voor plaatselijke kunstenaars. Kunnen we met het getij een vorm van kunst bereiken? Ondergaan artefacten in combinatie met de getijden een artistieke gedaanteverwisseling? Bouwen eb en vloed, golven, wind en zeewater mee aan de wording van kunst?", zo verwoordt zij de filosofie van Getij-Dingen.

Op het brede strand tussen Koksijde-Bad en Oostduinkerke-Groenendijk steken 15 houten palen uit het zand. Zij werden gebruikt door de afdeling Kust als bakens voor de topografische luchtopnames waarmee men de evolutie opvolgt van de kustlijn, de verzanding en ontzanding van het strand.

Op elk van de palen brengt men een kunstwerk aan. Het hele jaar zal dit blootgesteld zijn aan de destructieve kracht van de natuurelementen en een langzame metamorfose ondergaan door de aangroei van algen, zeepokken, schelpjes.

In de tweede helft van januari zijn de kunstwerken aan de palen vastgemaakt. De kunstroute langs het strand is klaar en wacht op de wandelaars. Zij zullen ervaren hoe de natuur, de zee van de menselijke kunstwerken nieuwe getij-'dingen' maakt, ze verandert, verfrist, vernieuwt of, wie weet, vernietigt.

De kunstenaars krijgen voor hun manifestatie de steun van de Cultuurdienst Koksijde en van het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust.

De Vlaamse Hydrografie van de afdeling Kust voegde aan de website van het ku(n)stproject een informatief luik toe over de 'echte' getijden, over de getijtafels die zij

elk jaar produceert en uitgeeft, enerzijds als (gratis) getijboekje voor recreanten aan de kust, anderzijds als te koop aangeboden professioneel getijboekje voor de scheepvaart en pleziervaart (zie ook www.vlaamsehydrografie.be).

Meer informatie over het ku(n)stproject is te vinden op www.getij-dingen.be. ■

OPRUIMING CAMPING CRYSTAL PALACE

Op 11 februari zijn in Westende (Middelkerke) de werken gestart voor de opruiming van de Camping Jacques Jr., ter plaatse beter bekend als Camping Crystal Palace. Na het verwijderen van alle puin en afvalstoffen zal het gebied in 2010 als natuurgebied en zachte recreatiezone worden ingericht. De afdeling KUST realiseert door deze werken het sluitstuk van een saneringsoperatie waarbij het volledige duingebied tussen Lombardside en Westende in zijn oorspronkelijke staat wordt hersteld.

Het vroegere kampeerterrein is eind 2008 door de Vlaamse overheid aangekocht. In analogie met eerder verworven terreinen zoals dat van camping Cosmos, wordt ook deze site van alle puin en afval ontdaan.

Voor de beide terreinen samen is al een inrichtingsplan opgemaakt om het zee-werende duingebied en de aansluitende duinzone om te vormen tot een ecologisch verantwoord en voor zachte recreatie toegankelijk natuurgebied.

De Vlaamse overheid is met dit project niet aan een proefstuk toe. Al eerder werden een aantal in tijden van ongebreidelde toeristische expansie verstoorde duinzones grondig aangepakt. Bij die aanpak is steeds de visie van het geïntegreerde duurzame kustbeheer gevolgd.

In de eerste plaats ging de aandacht naar het herstellen en vergroten van de zeewerende functie, waarbij de duinmassieven werden versterkt als natuurlijke afweer

tegen de zee en de stormvloed. Daarnaast pakte men de natuurwaarde van het gebied aan, onder andere door verantwoorde en nieuwe beplanting.

Tot slot hield men rekening met de toeristisch-recreatieve functie van het gebied waarbij het volledig opnieuw werd ingericht met wandelpaden en landschapselementen die voor de bezoekers de beleving verhogen zonder het gebied te belasten of te bedreigen.

Een sprekend voorbeeld van eerder uitgevoerde projecten is de restauratie van het vroegere kampeerterrein Cosmos, een gebied waar jarenlang de duinzone werd aangetast door te veel betreding en verkeerd gebruik en waar geen sprake was van beheersmaatregelen.

Al in 2004 heeft de Vlaamse overheid dit terrein in Middelkerke verworven. In juni 2005 gaf Kris Peeters, toen nog in de hoedanigheid van Vlaams minister voor Openbare Werken, Leefmilieu en Natuur, het startsein voor de saneringswerken.

Na de opruiming van alle zwerfafval, stortafval, glasresten en restanten van caravans, woonwagens en afsluitingen volgde na het toeristische seizoen in september de afbraak en verwijdering van alle nog aanwezige constructies en ruïnes.

In 2006 is de opmaak van een gebiedsvisie en een inrichtingsplan voor de site gestart. In 2008 kreeg dit saneringsproject een erkenning als duurzaam kustproject met een voorbeeldfunctie omdat de opruiming van camping Cosmos één van de belangrijkste ingrepen voor natuurherstel was in de voorbije jaren. De werken voor herinrichting worden nog in 2009 aanbesteed. ■

6

LOODSWEZEN

LOODSEN ENTHOUSIAST OVER NIEUWE OPLEIDING

Naast de klassieke trainingen bij overgang van categorie op de simulators van de Hogere Zeevaartschool en het waterbouwkundig laboratorium heeft het directiecomité van de DAB Loodswezen beslist alle loodsen eenmalig te laten oefenen op scheepsmodellen.

Na de gebruikelijke aanbestedingsprocedure viel de keuze op de firma 'Port Revel Shiphandling'. Er werd een contract voor vijf jaar afgesloten, waarin werd bepaald dat jaarlijks vier groepen van acht loodsen de opleiding zullen volgen. Na vijf jaar zullen 160 loodsen de opleiding gevolgd hebben.

Het centrum van Port Revel is gelegen in Saint-Pierre-de-Bressieux dicht bij Grenoble(Frankrijk).

In 1952 was het 'laboratoire Dauphinois d'Hydraulique' bezig met verschillende studies in verband met scheepsbouw. In 1967 werd er een artificieel meer gegraven en werden verder scheepsmodellen gebouwd. Op 9 maart 1967 werd er een contract afgesloten met de rederij ESSO om

de kapiteins van hun vloot op te leiden en om de manoeuvres in de verschillende olieterminals uit te testen.

Momenteel is het centrum in privé handen, onder leiding dhr Arthur De Grauw. Hij is in Antwerpen de situatie komen bestuderen om in Port Revel een analoge configuratie te kunnen nabootsen.

Het voordeel van oefenen op modellen is het gevoel van werkelijkheid en het kweken van snelle reacties. Ruimtelijk is de schaal 1/25 en de tijdsschaal is maal vijf. 30 seconden in werkelijkheid is gelijk aan 6 seconden in Port Revel.

In de winter wordt het meer drooggelegd om sluizen, kaaimuren, kanalen enz... te bouwen die dan in de zomer dienen voor de studenten uit alle hoeken van de wereld. Ook stroming en wind worden op vraag gegeneerd. Varen in diep en ondiep water is mogelijk alsook in kanalen en in smalle brugopeningen. Elke oefening wordt nauwkeurig (elektronisch) geregistreerd en naderhand uitvoerig besproken. De modellen zijn hiertoe uitgerust met de

modernste en nauwkeurigste plaatsbepaling systemen(DGPS).

De loodsen van de DABL worden naar Port Revel gestuurd in groepjes van acht telkens vergezeld door een instructeur van de DABL die ook als contactpersoon fungeert.

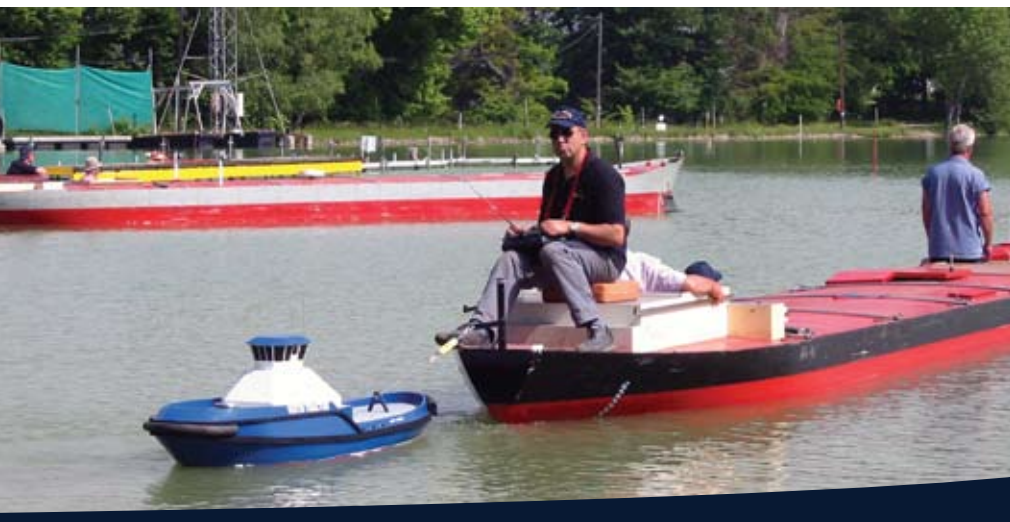
Van maandag tot en met vrijdag voert ieder team dagelijks acht manoeuvres uit op verschillende scheepstypes en in verschillende omstandigheden. 's Morgens is er een briefing over de oefeningen voor die dag en 's avonds een debriefing om de theorie te toetsen aan de gemaakte oefeningen.

De lessen zijn zeer technisch. Er wordt uitgelegd wat 'skidding' is, schroef- en roer-effect, draaipunt en draaicirkels in diep en ondiep water. Bijzondere manoeuvres worden geoefend zoals oplopen, 'Texas Chicken', kruisen in nauwe vaarwaters, ankeren enz.

Typische situaties zoals Deurgandock, Nauw van Bath, ankeren Wielingen Zuid, ronden van de Scheur 3 noodmanoeuvres en 'black out' toestanden worden er ook uitgetoetst.

Moderne technologie zoals de 'Azipods', veel gebruikt op cruiseschepen, kan in Port Revel ook geoefend worden.

De groepen bestaan uit loodsen van de verschillende korpsen om de samenhang te stimuleren. De loodsen die al naar Port Revel geweest zijn, waren allen enthousiast over de manier van werken en de sfeer tussen de verschillende korpsen. Deze training is een aanvulling bij de simulatoropleidingen van het waterbouwkundig laboratorium. ■

VERNIEUWENDE PREVENTIECAMPAGNE AAN BOORD VAN DE VLOOT–SCHEPEN VAN START.

De Vlaamse afdeling Preventie en Bescherming, die instaat voor zo'n 50 departementen, agentschappen en kabinetten met bijna 15 000 personeelsleden, lanceerde een nieuwe campagne rond veiligheid op het werk. Affiches en stickers fris- sen de belangrijkste preventietips op.

Voor het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust en in het bijzonder voor de rederij van de overheid VLOOT, werd voor alle personeelsleden ook een lunchbox voorzien. Bij VLOOT bevat deze lunchbox de belangrijkste preventietips eigen aan de specifieke arbeidssituaties aan boord. De afdeling Preventie en Bescherming en de rederij werkten hierrond intensief samen. 580 VLOOT-collega's hebben binnenkort deze tips dagelijks 'tussen hun boterham'. ■

ALTIJD PRIJS!

In een populair weekblad kon u lezen dat de voorbije weken ongeveer 30.000 ongewenste kerstcadeaus te koop werden aangeboden op het Internet. Toppers zijn blijkbaar broodroosters, lego, friteuses en dassen. Ook VLOOT ontving in de nieuwjaarsperiode verschillende relatiegeschenken. Binnen de dienst geven ze sinds enkele jaren een afwijkende maar daarom niet minder creatieve invulling aan de bestemming voor de relatiegeschenken.

De deontologische code meldt dat er best geen relatiegeschenken worden aanvaard. Daarom vraagt VLOOT sinds enkele jaren aan de medewerkers om de relatiegeschenken ter beschikking te stellen voor 'verloting'. De medewerkers, die naar eigen geweten oordelen, bedanken

uiteraard de milde schenkers voor hun geschenkje dat in de meeste gevallen bedoeld is als blijk van appreciatie voor een goede samenwerking.

VLOOT heeft heel wat contacten met leveranciers en aannemers en heeft dit idee gelanceerd om alle twijfel over mogelijke beïnvloeding weg te nemen. Bovendien is het ook zo dat op deze manier ook de collega's die niet rechtstreeks in contact komen met leveranciers en aannemers, maar uiteraard niet in mindere mate bijdragen tot een vlotte afhandeling van de administratieve dossiers van aangehaalde projecten, mee in de prijzen vallen.

De geschenkjes, het gaat meestal over wijn, pralines, enz..., zamelen we in , we nummeren ze en verloten ze dan tijdens

de jaarlijkse personeelsbijeenkomst van VLOOT. Iedere aanwezige medewerker krijgt bij het binnenkomen één lot. Bij het vertrek naar huis kan de medewerker zijn/haar prijs meenemen naar huis.

VLOOT denkt hiermee niet alleen een oplossing te bieden voor de soms moeilijke afweging bij de ontvangst van 'nieuwjaarsattenties' maar ook de organisatiecultuur en de solidariteit binnen VLOOT een positief elan te geven.

VLOOT is immers een organisatie van ca. 570 medewerkers waarvan er slechts 2 à 3 procent rechtstreeks contacten heeft met aannemers en leveranciers. Door het verloten van de prijzen wordt zo'n 50 procent van de medewerkers bereikt. ■

BLAUWE LOPER

Belgian Boat Show, 7 tot 15.02.2009

Boot Düsseldorf, 17 tot 25.01.2009

Music for life

Van 19 december tot en met 24 december 2008 namen drie presentatoren van Studio Brussel hun intrek in het ondertussen alom bekende Glazen Huis in Gent. Zes dagen lang draaiden zij 'plaatjes op aanvraag' en leefden zij enkel op sapjes. Met dit evenement wilde men zoveel mogelijk geld inzamelen voor het goede doel: 'Moeders op de vlucht voor oorlog en geweld'. Personeelsleden van de afdeling KUST gaven gehoor aan de oproep en organiseerden in het Administratief Centrum in Oostende een heuse pannenkoekenverkoop. De winst werd onder de vorm van een reuzencheque naar het Glazen Huis gebracht waar men meteen als keuzeplaat de toepasselijke Oostendse hit 'Mien Zeikapiting' draaide.

Made to stick

Om de veiligheid op het Belgische gedeelte van de Noordzee nog verder te vergroten, bracht de afdeling Scheepvaartbegeleiding een sticker uit.

Hierop staat het noodnummer en de VHF-kanalen van het MRCC (Maritieme Reddings- en Coördinatie Centrum). Het MRCC is de 100-centrale voor de zeegebruiker in nood.

De doelgroep is de recreant op en aan zee: surfers, zeilers, ...

Op de Belgian Boatshow deelden we de stickers uit, er volgen nog gerichte acties naar oa zeilclubs.

Wil u ook zo'n sticker? Zend dan een mailtje naar: eva.descamps@mow.vlaanderen.be en vermeld het aantal en uw adres.

MRCC-SAR Oostende

Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum
Maritime Rescue Coordination Centre
SEARCH AND RESCUE

eerste meldpunt voor ongevallen op zee
first point of contact for incidents at sea
IN NOOD | EMERGENCY
+ 32 (0) 59 70 10 00

VHF CH 9/16/67

Colofon

Jaargang 3 - nummer 9 - maart 2009 - driemaandelijks magazine

Redactie: Tony Vuylsteke, Rik Bervoets, Rita Bertens, Eva Descamps, John Pauwels, Yvette Vandevelde, Tom Moortgat, Ulrike Vanhessche, Katty Cypers

Verantwoordelijke uitgever: Kapt. Jacques D'Havé, administrateur-generaal, Maritieme Dienstverlening en Kust

Contact: Tom Moortgat, tel 02-553 77 12, fax 02-553 77 05, tom.moortgat@mow.vlaanderen.be
Graaf de Ferraris-gebouw, Koning Albert II-laan 20 bus 5, 1000 Brussel